

УДК 378.147: 811

ПОЧУЄВА В.В.,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов факультету No 4

Харківського національного університету внутрішніх справ,

м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1021-3627>

НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Модернізація вищої професійної освіти в Україні націлена на те, щоб зміст освіти служив основою формування професійної компетентності майбутнього фахівця. У сучасних умовах іноземне спілкування стає суттєвим компонентом професійної діяльності спеціаліста. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває професійно-орієнтований підхід до навчання іноземної мови, що передбачає формування у студентів здібності іноземного спілкування у конкретних професійних, ділових, наукових сферах з урахуванням особливостей професійного мислення.

Однією з головних умов ефективного навчання усного іноземного професійного спілкування є використання на заняттях навчально-мовленнєвих ситуацій та рольових ігор, що сприяють імітації професійного іноземного середовища, підвищують мотивацію студентів до іноземного спілкування та формують у них усвідомлення потреби використовувати відповідні мовні зразки і тактику мовної поведінки. При цьому навчання має бути побудовано з урахуванням принципу поетапності.

Першим кроком до освоєння мови є запам'ятовування слів і фраз, потім студенти навчаються використовувати їх у реальній комунікативній ситуації, для чого організується групова робота. Викладач пропонує проблемні ситуації, щоб студенти могли отримати різноманітну комунікативну практику. На першому етапі підвищенню ефективності навчання сприяє використання рольових ігор. При цьому розігруються життєві ситуації, головне завдання яких полягає у вдосконаленні навичок усного мовлення. Учасники повинні вийти з будь-якої ситуації, використовуючи лише іноземну мову.

На другому етапі вивчення іноземної мови ускладнюються сюжети ситуацій, які моделюються, і для виконання своєї ролі студентам доводиться активніше задіяти свої інтелектуальні здібності та попередній досвід. Прикладом такої гри може бути командна гра «брейн-ринг». Така діяльність дозволяє студентам значно розширити фонові знання та загальний кругозір. [1]

На наступному етапі пропонуються ситуації, які потребують вирішення складних проблем та конфліктів, що можуть виникнути у професійній сфері. Пошук вирішення таких проблем може організовуватися у формі «мозкового штурму». Сенс таких завдань полягає у формуванні умінь відбирати необхідні

мовні засоби, а також обробляти, аналізувати та застосовувати інформацію для вирішення завдань, що виникають у професійному середовищі.

Слід зазначити, що навчання іноземних мов переважно базується на принципі колективності навчання. Це означає, що групова робота організовується з урахуванням співробітництва. Основними перевагами колективної роботи є стимулювання пізнавальної активності студентів, спілкування всіх учасників через безпосередні контакти, розгорнутість комунікативних ситуацій, координація дій, що розвиває вміння співпрацювати та як результат, підвищення рівня ефективності оволодіння мовними навичками. Всі наведені вище педагогічні умови спрямовані на розвиток комунікативних навичок, навичок аналітичного читання та письма; активізацію навчально-пізнавальної діяльності; підвищення мотивації студентів до вивчення дисципліни «іноземна мова». Особливо актуальною в контексті проблеми іншомовної підготовки є система функціонування аналітичного апарату майбутніх фахівців для вирішення професійних завдань за допомогою іншомовного спілкування. Тільки тісна взаємодія й взаємозумовленість сукупності окреслених навчальних принципів забезпечує ефективність підготовки до професійного спілкування. [2]

Узагальнюючи сказане, необхідно відзначити, що навчання спілкуванню має відповідати таким вимогам до навчального матеріалу, як пізнавальність, особистісна орієнтація, можливість реалізації основних функцій мови у спілкуванні, новизна навчального матеріалу, автентичність текстів, організація матеріалу у вигляді ситуативно-тематичних комплексів, що дозволяють здійснювати різноманітну мовну діяльність, яка виходить за межі однієї теми.

Таким чином, суть навчання професійно-орієнтованого іншомовного спілкування полягає в його інтеграції зі спеціальними дисциплінами з метою отримання додаткових професійних знань та формування професійно значущих якостей особистості. Іноземна мова у цьому випадку виступає засобом підвищення професійної компетентності та особистісно-професійного розвитку студентів та є необхідною умовою успішної професійної діяльності майбутнього спеціаліста – випускника сучасної вищої школи.

Список бібліографічних посилань

1. Gower, R. Teaching Practice Handbook: Structures: Grammar and Function / R.Gower, S. Walters, D. Phillips. – https://thisisinsane.files.wordpress.com/2017/02/teaching_practice_handbook_by_roger_gower.pdf.
2. Rivers, W.M. A Practical Guide to the Teaching of English as a Second or Foreign Language / W.M. Rivers, M.S. Temperley. – <http://ebookoninternet.com/2354847/practicalguide-teaching-english-second-foreign-languagewilga-riversmary-temperley.html>.